

บทคัดย่อ

ในอดีต รูปแบบของการทำสงครามมีลักษณะเป็นการสู้รบกันระหว่างสองประเทศซึ่งเป็นรูปแบบดั้งเดิม แต่ในปัจจุบันการทำสงครามได้กลายเป็นรูปแบบเก่าแก่ และไม่ค่อยได้ปรากฏในการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ด้วยลักษณะ วิธีการ และวิถีทางในการสู้รบที่ได้เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น การขัดกันทางอาวุธ (Armed Conflicts) จึงเป็นคำที่เหมาะสมและครอบคลุมที่สุดที่จะใช้แทนสถานการณ์การสู้รบในปัจจุบัน

แต่เมื่อพิจารณาถึงกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ (International Humanitarian Law) ที่ประกอบด้วยอนุสัญญาเจนีวา 1949 ทั้ง 4 ฉบับ (Geneva Conventions) และพิธีสารเพิ่มเติม 1977 (Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949 I, II) ทั้ง 2 ฉบับ ซึ่งเป็นกฎเกณฑ์ที่ใช้ควบคุมการสู้รบให้มีมนุษยธรรมทั้งต่อพลเรือน (civilian) และพลรบ (combatant) ในภาวะการขัดกันทางอาวุธนั้น ไม่ได้มีการบัญญัติคำจำกัดความของคำว่า “Armed Conflicts” ไว้แต่อย่างใด ผลที่ตามมาคือการใช้ดุลยพินิจของรัฐในการเลือกที่จะปรับใช้กฎหมายต่อสถานการณ์ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในดินแดนแห่งรัฐ ที่อาจเป็นการละเมิดกฎเกณฑ์ของกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ เพราะความยากที่จะจัดประเภทได้ว่าเป็นการขัดกันทางอาวุธที่เกิดขึ้นนั้นต้องนำกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศมาบังคับใช้หรือไม่ ทำให้การคุ้มครองและการบังคับใช้กฎหมายนั้นไม่มีประสิทธิภาพ เกิดช่องโหว่ทางกฎหมายขึ้น ดังนั้น วิทยานิพนธ์เล่มนี้ จึงได้รวบรวมการให้คำนิยามของการขัดกันทางอาวุธตามที่ปรากฏในกฎหมายธรรมนูญของศาลระหว่างประเทศ คำพิพากษาของศาลระหว่างประเทศ และงานเขียนทางวิชาการเพื่อให้ได้เงื่อนไขของการขัดกันทางอาวุธ ซึ่งในปัจจุบันนั้น การขัดกันทางอาวุธได้แบ่งออกเป็นสองประเภท ได้แก่ การขัดกันทางอาวุธที่มีลักษณะระหว่างประเทศ (International Armed Conflicts) และการขัดกันทางอาวุธที่ไม่ใช่ระดับระหว่างประเทศ (Non-International Armed Conflicts) ที่มีองค์ประกอบ ลักษณะและกฎหมายที่ใช้บังคับต่างกัน จึงต้องแยกการให้คำนิยามออกจากกัน

ในปัจจุบัน การขัดกันทางอาวุธนั้น มีลักษณะที่ซับซ้อนกว่าในอดีต เช่น อาจเกิดการขัดกันทางอาวุธทั้งสองแบบขึ้น พร้อมๆกันภายในประเทศ หรือ เกิดการขัดกันทางอาวุธที่มีไม่ใช่ระดับระหว่างประเทศก่อน และได้กลายเป็นการขัดกันทางอาวุธที่มีลักษณะระหว่างประเทศในภายหลัง ซึ่งเรียกว่า “การขัดกันทางอาวุธที่มีลักษณะผสม” หรือ Internationalized Armed Conflicts ซึ่งมีความยุ่งยากในการปรับใช้กฎหมายมนุษยธรรมให้ถูกต้อง และการหาผู้รับผิดชอบที่

แท้จริง เนื่องจากอาจมีการแทรกแซงหรือการสนับสนุนจากต่างชาติ หรือรัฐที่สาม ในลักษณะเป็น สงครามตัวแทน (War by proxy) ก็ได้

มีสถานการณ์ความขัดแย้งรูปแบบอื่นอีก ที่ไม่อาจจำแนกประเภทได้ว่าเป็นการขัดกัน ทางอาวุธหรือไม่ เช่น การก่อการร้าย ซึ่งนำมาซึ่งสงครามต่อต้านการก่อการร้าย (War on terror) อันเป็นการกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหาย และความหวาดกลัวต่อคนทั้งโลก เนื่องจากการ กระทำที่มีการปกปิดรูปแบบ และมีความพยายามของนักวิชาการบางกลุ่มในการนำกฎหมาย มนุษยธรรมระหว่างประเทศมาใช้กับเหตุการณ์ดังกล่าว ซึ่งมีหลายแนวคิดทั้งที่สามารถทำได้ และ ไม่อาจกระทำได้ เพราะการก่อการร้ายนั้นมิได้มีคำจำกัดความที่แน่นอน ตายตัว และยังไม่มีการจัด ประเภทว่าการก่อการร้ายนั้นเป็นการขัดกันทางอาวุธแต่อย่างใด

การบังคับใช้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศกับสถานการณ์ที่เรียกได้ว่าเป็นการ ขัดกันทางอาวุธนั้น ยังมีปัญหาอยู่พอสมควร เนื่องจากการขาดคำจำกัดความที่ชัดเจนในกฎหมาย ซึ่งต้องอาศัยการตีความโดยศาลระหว่างประเทศ และการใช้ดุลยพินิจจากตัวรัฐนั่นเอง ซึ่งอาจทำ ให้งการบังคับใช้กฎหมายนั้นเกิดปัญหา และการบังคับใช้ยิ่งยากขึ้นไปอีก เมื่อเกิดลักษณะความ ขัดแย้งใหม่ๆ ตามที่ได้กล่าวข้างต้น ดังนั้น การปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และการเพิ่มเนื้อหาของ กฎหมายให้มีความเหมาะสมและเพียงพอต่อสถานการณ์นั้นจำเป็นต้องกระทำ รวมทั้งการร่วมกัน ให้สัตยาบันจากประเทศต่างๆ ต่อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง การบังคับใช้กฎหมายมนุษยธรรมระหว่าง ประเทศจึงจะสามารถให้ความคุ้มครองตามวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของกฎหมายได้

Abstract

In the past, the pattern of war was normally the fight between two countries. However, as it is today the war becomes old fashion in its pattern and infrequently appears in international relationships due to dramatic changes in forms, methods and means of war itself. Therefore, “Armed Conflicts” seems to be the most proper terms to apply to the situations of war nowadays.

International Humanitarian Law, comprises of The Fourth Geneva Conventions 1949, and Protocol Additional to the Geneva Conventions of 12 August 1949 I, II, (1977) and the rules to supervise the fights with a new to ensuring the respect of being humanitarian applied both civilian and combatant. These laws, as provided, give no definition of “Armed Conflicts” so that member state is able to choose to decline, to use its discretion, whether or not to apply the laws to conflict situation, if any, in its territory. This kind of situation may lead to violation of the rules of International Humanitarian Law, since it is hard to categorize definition of the “Armed Conflicts” so as to apply the law to the situation rightfully, this is a display of loophole in its enforcement and implementation. Thus, this Thesis tends to study and analyze definitions of “Armed Conflicts” as examined in Statue of the International Court of Justice, the International Court’s Judgments and Academic Writings which are now divided into 2 categories, i.e. International Armed Conflicts and Non - International Armed Conflicts as defined by different factors, aspects and laws.

In today aspect “Armed Conflicts” are more complicated than the past, e.g. it may occur both International and Non - International Armed Conflicts simultaneously or it may commence by Non - International Armed Conflicts and then later on upgrade its scale to International Armed Conflicts, so called “Internationalized Armed Conflicts” which are arduous to apply International Humanitarian Law and find out the responsible person due to the fact that there is possible interference by aliens group or intervention of the third state, known as “War by Proxy.”

Some other situations are unable to be categorized regarding the definition of “Armed Conflicts” such as terrorism which leads to war on terror doing immense damage and fear to people all over the world as terrorist always conceal their actions and forms. Some group of scholars attempt to apply International Humanitarian Law to this situation, some views acceptable ,but some denied. Nevertheless terrorism has remained undefined and still remained unclear whether or not terror is fallen within the definition of “Armed Conflicts.”

It is noteworthy that the enforcement and implementation of International Humanitarian Law to the situation of “Armed Conflicts” still have some difficulties due to unclarified definition that needs be interpreted by the International Court of Justice. The discretion and decisions of the states to the matters may generally entail difficulties. The problem on enforcement of International Humanitarian Laws in international arena occurs as new form of conflict arises. Therefore additional texts need to be incorporated to be existing law so as to cope with actual situations. The ratification and cooperation given by the member states are also indispensable so that International Humanitarian Law will be applied more successfully and objectively.